

Vurderingsskjema for norskprøven, delprøve i skriftlig framstilling, nivå A1–A2 (sett kryss i skjemaet).

	Under A1	A1-beskrivelser	A1	A2-beskrivelser	A2
Formidlingskriterier					
OPPGAVE 1 Skrive melding		Kan svare på oppgaven og skrive en kort og enkel melding med helt enkle fraser eller setninger.		Kan svare på oppgaven og skrive en enkel og forståelig melding.	
OPPGAVE 2 Beskrive bilde		Kan beskrive bildet med enkle ord, fraser eller setninger.		Kan beskrive bildet med enkle setninger.	
OPPGAVE 3 Fortelle om et kjent tema		Kan svare på oppgaven med enkle fraser eller setninger.		Kan svare på oppgaven med enkle setninger.	
Språklige kriterier for kandidatens prestasjon gjennom hele prøven					
Tekstopbygging		Ingen krav til tekstopbygging på dette nivået.		Kan skrive en enkel tekst ved hjelp av enkle setninger. Tema, kronologi og/eller bindeord (f.eks. «og» eller «fordi») skaper en viss sammenheng i teksten.	
Rettskriving og tegnsetting		Kan skrive noen vanlige ord slik at de stort sett er gjenkjennelige. Ingen krav til tegnsetting på dette nivået.		Kan skrive mange vanlige ord riktig. Skrivemåten gjenspeiler ellers ofte uttalen. Markerer noen av setningene med punktum, stor bokstav e. l.	
Ord og uttrykk		Kan bruke noen vanlige ord og fraser. Det er stort sett mulig å forstå hva kandidaten mener.		Kan bruke mange vanlige ord og fraser. Det er i all hovedsak mulig å forstå hva kandidaten mener.	
Grammatikk		Kan bruke et begrenset antall enkle fraser og setningsmønstre.		Kan bruke noen grunnleggende grammatiske strukturer (f.eks. verbøying, substantivbøying og SVO-konstruksjoner). Likevel gjør kandidaten mange feil, også helt elementære.	

Vurderingsskjema for norskprøven, delprøve i skriftlig framstilling, nivå A2–B1 (sett kryss i skjemaet).

	Under A2	A2-beskrivelser	A2	B1-beskrivelser	B1
Formidlingskriterier					
OPPGAVE 1 Beskrive bilde		Kan beskrive bildet med enkle setninger.		Kan skrive en tekst om bildet med en del detaljer.	
OPPGAVE 2 Fortelle		Kan svare på oppgaven med enkle setninger.		Kan svare på oppgaven og skrive en sammenhengende tekst som er lett å følge.	
OPPGAVE 3 Begrunne		Kan på en helt enkel måte få frem noen synspunkter, selv om de kan være uklart eller mangelfullt begrunnet.		Kan svare på oppgaven og få fram sine synspunkter om det gitte emnet, samt gi noen grunner for disse.	
Språklige kriterier for kandidatens prestasjon gjennom hele prøven					
Tekstopbygging		Kan skrive en enkel tekst ved hjelp av enkle setninger. Tema, kronologi og/eller bindeord (f.eks. «og» eller «fordi») skaper en viss sammenheng i teksten.		Kan skrive en sammenhengende tekst som stort sett er lett å følge. Kan bruke en del ulike bindeledd for å skape sammenheng i teksten (f.eks. «eller», «men», «at» og «som»).	
Rettskriving og tegnsetting		Kan skrive mange vanlige ord riktig. Skrivemåten gjenspeiler ellers ofte uttalen. Markerer noen av setningene med punktum, stor bokstav e. l.		Har forholdsvis godt grep om norsk rettskriving selv om det vil være en del skrivefeil. Markerer i all hovedsak setningene med punktum og stor bokstav.	
Ord og uttrykk		Kan bruke mange vanlige ord og fraser. Det er i all hovedsak mulig å forstå hva kandidaten mener.		Har et relativt bredt ordforråd slik at han/hun kan uttrykke seg enkelt, forståelig og rimelig idiomatisk. Kan likevel gjøre en del feil ordvalg.	
Grammatikk		Kan bruke noen grunnleggende grammatiske strukturer (f.eks. verbbøying, substantivbøying og SVO-konstruksjoner). Likevel gjør kandidaten mange feil, også helt elementære.		Har et forholdsvis godt grep om grunnleggende grammatiske strukturer, men feil vil forekomme. Noe variasjon i setningstyper. Også noen eksempler på komplekse setninger.	

Vurderingsskjema for norskprøven, delprøve i skriftlig framstilling, nivå B1–B2 (sett kryss i skjemaet).

	Under B1	B1-beskrivelser	Ja – B1	B2-beskrivelser	Ja – B2
Formidlingskriterier					
OPPGAVE A Begrunne		Kan svare på oppgaven og få fram sine synspunkter om det gitte emnet, samt gi noen grunner for disse.		Kan svare på oppgaven og klart få fram sine synspunkter om det gitte emnet, og begrunne disse.	
OPPGAVE B Argumentere		Kan skrive relativt tydelig om emnet. Kan få fram sine synspunkter, men begrunnelsen/argumentasjonen kan være uklar eller mangelfull.		Kan skrive tydelig og saklig om emnet. Kan skrive en resonnerende tekst og klart få fram sine synspunkter og argumentere for disse. Argumentasjonen kan være noe uklar enkelte steder.	
Språklige kriterier for kandidatens prestasjon gjennom hele prøven					
Tekstopbygging		Kan skrive en sammenhengende tekst som stort sett er lett å følge. Kan bruke en del ulike bindeledd for å skape sammenheng i teksten (f.eks. «eller», «men», «at» og «som»).		Kan skrive en tydelig, sammenhengende tekst som er lett å følge. Kan strukturere en tekst godt ved å bruke bindeledd og andre tekstbindende elementer for å skape sammenheng og fremdrift i teksten.	
Rettskriving og tegnssetting		Har forholdsvis godt grep om norsk rettskriving selv om det vil være en del skrivefeil. Markerer i all hovedsak setningene med punktum og stor bokstav.		Har godt grep om norsk rettskriving, selv om det vil være noen skrivefeil. Har godt grep om norsk tegnssetting.	
Ord og uttrykk		Har et relativt bredt ordforråd slik at han/hun kan uttrykke seg enkelt, forståelig og rimelig idiomatisk. Kan likevel gjøre en del feil ordvalg.		Har et bredt ordforråd både når det gjelder enkeltord og uttrykksmåter. Kan variere formuleringene og uttrykke seg med stor grad av leksikalsk presisjon. Feil forekommer uten at det fører til misforståelser.	
Grammatikk		Har et forholdsvis godt grep om grunnleggende grammatiske strukturer, men feil vil forekomme. Noe variasjon i setningstyper. Også noen eksempler på komplekse setninger.		Har godt grep om grunnleggende grammatiske strukturer – både ordbøyning og setningsmønstre. God variasjon i setningstyper. Stort sett vellykket bruk av komplekse setninger. Feil forekommer uten at det forstyrrer formidlingen.	

DELPRØVE I SKRIFTLIG FRAMSTILLING

A1-A2, A2-B1 og B1-B2

Forklaring til kriteriene

Vurderingsskjemaene til norskprøven må være forholdsvis knappe for at de skal være brukervennlige. Ulempen er at knappe beskrivelser gir rom for ulike tolkninger. Begreper som formidling, flyt, grammatikk og så videre kan defineres på forskjellige måter. For at sensorene skal gi en så lik og rettferdig bedømming som mulig, er det viktig at de legger det samme innholdet i kriteriene. Prøveutviklerne i Vox har derfor utarbeidet dette dokumentet, «Forklaring til kriteriene», for å utdype hvordan kriteriene skal forstås, og hvordan skjemaet skal brukes. (Et tilsvarende dokument er utviklet for prøven i muntlig kommunikasjon.)

Norskprøven måler på nivåene A1, A2, B1 og B2. For å få en god forståelse av hva som kjennetegner nivåene, er det viktig å sette seg inn i hvordan disse er beskrevet i Rammeverket og i Læreplanen. Et rammeverksnivå er ikke et punkt, men et område på en skala. Vurderingsskjemaene til norskprøven gir en beskrivelse av minimumskrav for et nivå – det vil si at kandidater kan tilfredsstille kravet til et nivå med god margin uten å kunne plasseres på nivået over. Det vil altså kunne være nivåforskjeller mellom to kandidater som begge plasseres for eksempel på nivå A2: En kan være så vidt på nivået, mens en annen er helt i øvre sjikt. Det vil også være tilfeller der en kandidat er på B1 i alle kriterier bortsett fra ett, og derfor plasseres på A2.

Formidling

Med *formidling* mener vi hvordan kandidaten løser oppgavene. Vi skal ikke vurdere innholdet (meninger, faktakunnskaper) i det kandidatene skriver. Det vil vi måle med dette kriteriet, er om kandidaten har de språklige funksjonene som

trengs for å gjøre det oppgaven krever. Dette kriteriet ivaretar noe av det som er sentralt i kommunikativ språktesting, nemlig at man ser på språkets funksjonalitet, om språket er tilstrekkelig til å formidle et budskap på en forståelig måte, og om kandidaten har de språkfunksjonene som kreves på nivået.

Under formidling vurderer vi hver oppgave for seg, både fordi de ulike oppgavene er laget for å måle språk på ulike nivåer, og fordi de måler ulike språkfunksjoner. Kandidatene må være på nivå i alle formidlingskriteriene og i alle de språklige kriteriene for å plasseres på et nivå samlet. Det er tre oppgaver i A1-A2-prøven og A2-B1-prøven og to oppgaver i B1-B2-prøven. For at kandidatene skal få et resultat, må de besvare alle oppgavene. Dersom én eller flere oppgaver ikke er besvart, eller kandidaten svarer på noe annet enn det oppgaveteksten ber om, vil kandidaten ikke få en vurdering på delprøven i skriftlig framstilling.

Det er oppgitt veiledende tid/veiledende antall ord på noen av oppgavene. Dette er ment som en hjelp til kandidatene for å sikre at de produserer tilstrekkelig mye språk til å bli nivåplassert. Det er viktig at sensorene ikke henger seg opp i antall ord dersom kandidaten på alle oppgavene til sammen skriver nok til å bli vurdert. Antall ord er altså ikke ment som absolutte krav, og det vil i mange tilfeller være mulig å plassere en kandidat på for eksempel nivå B1 selv om han/hun har skrevet kortere enn oppgitt antall ord.

Når det gjelder svar på oppgaven, må sensor ikke være for kategorisk. Vi gir konkrete oppgaver for at kandidatene ikke skal kunne pugge en tekst utenat og skrive den på prøven. Dersom kandidaten svarer litt på siden av oppgaven, skal

dette ikke slås hardt ned på så lenge sensor ikke har grunn til å tro at teksten er pugget på forhånd og reproduisert. Dette betyr ikke at vi ser helt bort fra svar på oppgaven. Hvis oppgaven er å skrive en melding om at du vil selge en sykkel, godtar vi besvarelser der kandidaten har misforstått spørsmålet litt og skriver at de ønsker å kjøpe en sykkel. Om de derimot skriver en tekst av typen «Jeg heter Amir. Jeg er 23 år. Jeg kommer fra Marokko.», er dette for langt unna oppgaveformuleringen til at vi godtar det, selv på de laveste nivåene.

Språk

Tekstopbygging

A1	A2	B1	B2
Ingen krav til tekstopbygging på dette nivået.	Kan skrive en enkel tekst ved hjelp av enkle setninger. Tema, kronologi og/eller bindeord (f.eks. «og» eller «fordi») skaper en viss sammenheng i teksten.	Kan skrive en sammenhengende tekst som stort sett er lett å følge. Kan bruke en del ulike bindeledd for å skape sammenheng i teksten (f.eks. «eller», «men», «at» og «som»).	Kan skrive en tydelig, sammenhengende tekst som er lett å følge. Kan strukturere en tekst godt ved å bruke bindeledd og andre tekstbindende elementer for å skape sammenheng og fremdrift i teksten.

På A1-nivå stiller vi ingen krav til tekstopbyggingen. På dette nivået ser vi derfor bort fra dette kriteriet når vi vurderer. På vurderingsskjemaet er det ikke noen rubrikk for å krysse av her på A1. På A2-nivå krever vi en viss *sammenheng* i tekstene. På B1 er det et krav at teksten skal være *sammenhengende og stort sett lett å følge*, mens vi på B2 krever at teksten er *sammenhengende og lett å følge*.

Med *tekstopbygging* mener vi at tekstene er logisk og tematisk sammenhengende. Det er flere momenter som bidrar til dette. Det mest iøynefallende er gjerne bindeord som «og, men, fordi, likevel, derfor» o.l., men en tekst kan være sammenhengende selv om den inneholder få slike koherensmarkører. Det er dessuten viktig å merke seg at det ikke er slik at innlærere på høyere ferdighetsnivåer nødvendigvis bruker *flere* eksplisitte bindeord i tekstene. I Rammeverket står det at man bruker *flere ulike* typer verktøy for å gjøre tekstene sammenhengende, og at man også bruker mindre frekvente bindeord.

Under kriteriet «Tekstopbygging» ser vi også på andre verktøy som skaper tekst-sammenheng. Med logisk sammenheng mener vi at det er en naturlig oppbygging av tekstelementer. I en fortelling vil vi gjerne ha en kronologisk fremstilling av hendelser, mens det i en resonnerende eller argumenterende tekst vil være naturlig at synspunkt introduseres og underbygges på en strukturert måte som gjør det lett å følge fremstillingen. Tematisk sammenheng vil si at teksten, eller ulike deler av teksten, omhandler samme tema eller tema som er relatert til hverandre på en naturlig måte. Både ordvalg og grammatikk bidrar til å gjøre en tekst sammenhengende. Ord som tematisk tilhører samme domene, skaper også tematisk sammenheng. Det samme gjør veksling mellom ubestemt og bestemt form av substantiver («Jeg har lest en bok i påsken. Boken var veldig spennende.»), og bruk av anaforiske pronomen («Jeg har lest en bok i påsken. Den var veldig spennende.»).

Rettskriving og tegnsetting

A1	A2	B1	B2
Kan skrive noen vanlige ord slik at de stort sett er gjenkjennelige. Ingen krav til tegnsetting på dette nivået.	Kan skrive mange vanlige ord riktig. Skrivemåten gjenspeiler ellers ofte uttalen. Markerer noen av setningene med punktum, stor bokstav e. l.	Har forholdsvis godt grep om norsk rettskriving selv om det vil være en del skrivefeil. Markerer i all hovedsak setningene med punktum og stor bokstav.	Har godt grep om norsk rettskriving, selv om det vil være noen skrivefeil. Har godt grep om norsk tegnsetting.

Rettskriving og tegnsetting viser til hvordan ordene er skrevet og i hvilken grad setningene er markert med stor bokstav, punktum e.l., evt. bruk av komma. Det er lettere å stave riktig vanlige ord man har lest og selv skrevet mange ganger. Korte ord med ingen eller få konsonantkombinasjoner er lettere enn lange ord med mange konsonanter. Doble konsonanter kan være en utfordring, og ellers ord hvor det er stor avstand mellom skrift og tale. Skj/sj/kj-kombinasjoner kan være vanskelige selv for morsmålsbrukere.

På A1 stiller vi ikke krav til at setningene er markert med stor bokstav og punktum. Vi forventer ikke mer av rettskriving på dette nivået enn at helt vanlige ord er skrevet slik at det er mulig å forstå hva som er ment. På A2 vil vi forvente at mange vanlige ord er skrevet riktig. I mindre vanlige ord, vil skrivemåten gjerne basere

seg på uttalen av ordene. Dette må endres til ”Det må være noen eksempler på punktum, stor bokstav e.l. for å markere setningsgrenser på dette nivået. På B1 krever vi at kandidatene har et forholdsvis godt grep om norsk rettskriving. Det er ikke et krav at rettskrivingen skal være feilfri, og det vil gjerne være skrivefeil i lavfrekvente ord og ord som har en komplisert stavemåte, men kandidater på dette nivået skal ha godt grep om skrivemåten i de fleste dagligdagse ord. På B2 krever vi at kandidatene har et godt grep om rettskriving og tegnsetting, men vi forventer ikke at det skal være feilfritt.

Ord og uttrykk

A1	A2	B1	B2
Kan bruke noen vanlige ord og fraser.	Kan bruke mange vanlige ord og fraser.	Har et relativt bredt ordforråd slik at han/hun kan uttrykke seg enkelt, forståelig og rimelig idiomatisk.	Har et bredt ordforråd både når det gjelder enkeltord og uttrykksmåter. Kan variere formuleringene og uttrykke seg med stor grad av leksikalsk presisjon. Feil forekommer uten at det fører til misforståelser.
Det er stort sett mulig å forstå hva kandidaten mener.	Det er i all hovedsak mulig å forstå hva kandidaten mener.	Kan likevel gjøre en del feil ordvalg.	

Kriteriet «Ord og uttrykk» refererer både til leksikalsk *variasjon* og *presisjon*. Jo flere ord man behersker, jo mer nyansert, presist og variert kan man uttrykke seg. Å lære et ord er imidlertid en gradvis prosess, og å kunne et ord består av mange delkompetanser. Å tilegne seg forståelsen av alle sidene av et ord (betydning, form og bruk), er noe som skjer litt etter litt: Først får innlæreren en omtrentlig forståelse av et ords hovedinnhold, mens kjennskap til bibetydninger, assosiasjoner, hvilke andre ord ordet ofte opptrer sammen med osv., kommer senere. I dette kriteriet ser vi både på hvor bredt vokabular kandidatene har og hvor godt, i betydningen passende og effektivt, de bruker sine språklige ressurser. Også her er det avgjørende om kandidatene har tilstrekkelig ordforråd til å formidle et budskap på en forståelig måte.

På A1-nivå forventer vi at kandidatene kan bruke noen vanlige ord og fraser på en måte som stort sett er forståelig. På A2 kan kandidaten bruke mange vanlige ord og fraser, men også her vil det kunne være enkelte formuleringer i teksten som ikke er umiddelbart forståelige. På B1 har kandidatene et ganske bredt ordforråd og

braker språket rimelig idiomatisk. Med det mener vi at ordene brukes og kombineres på måter som høres naturlig ut på norsk. På B2 har kandidatene tilegnet seg et bredt ordforråd som de kan bruke relativt variert og presist. Fortsatt kan feil forekomme, men dette fører ikke til misforståelser.

Grammatikk

A1	A2	B1	B2
Kan bruke et begrenset antall enkle fraser og setningsmønstre.	Kan bruke noen grunnleggende grammatiske strukturer (f.eks. verb-bøyning, substantivbøyning og SVO-konstruksjoner).	Har et forholdsvis godt grep om grunnleggende grammatiske strukturer, men feil vil forekomme.	Har godt grep om grunnleggende grammatiske strukturer – både ord-bøyning og setningsmønstre. God variasjon i setningstyper. Stort sett vellykket bruk av komplekse setninger. Feil forekommer uten at det forstyrrer formidlingen.
	Likevel gjør kandidaten mange feil, også helt elementære.	Noe variasjon i setningstyper. Også noen eksempler på komplekse setninger.	

Grammatikk er kanskje det språktrekket som oftest knyttes til *korrekthet*. Grammatiske avvik, både i bøyningmønstre og leddstilling, er forholdsvis lette å slå ned på. Det er viktig å minne om at en god grammatikk er mer enn en grammatikk uten feil. *Kompleksitet* og *variasjon* er like viktig som korrekthet. På alle de språklige nivåene vil man finne kandidater som unngår å bruke strukturer og uttrykksmåter de ikke behersker (kandidater som «safer»), og kandidater som er dristige og forsøker seg på formuleringer de ikke helt har kontroll på. Det er lettere å uttrykke seg feilfritt hvis man unngår strukturer og setningsmønstre man bare delvis behersker.

Kompleksiteten kan vi se både på frasenivå og setningsnivå. Verb-, adjektiv- og nominalfraser kan bygges ut, for eksempel: «huset» eller «det gamle huset vi nettopp har kjøpt helt i enden av blindveien». Det er viktig å understreke at kandidatene ikke må straffes for at de tør å bruke et språk de ikke helt behersker, men premieres for at de forsøker på mer komplekse strukturer.

I beskrivelsene av grammatikk bruker vi betegnelsen «grunnleggende grammatiske strukturer». Dette er strukturer både i ordbøyning og leddstilling som er relativt enkle, vanlige og som tilegnes tidlig.

Når det gjelder ordnivået, vil vi regne som grunnleggende strukturer at:

- substantiv og adjektiv bøyes i kjønn, tall og bestemthet
- verb bøyes i tempus
- pronomener bøyes i kjønn og tall

På frase- og setningsnivå regnes det som grunnleggende strukturer at:

- setninger må ha et subjekt («Jeg leser en bok.» «Det regner.»)
- setninger må ha et finitt verb («Jeg leser en bok.» «Jeg har lest en bok.» «Jeg skal lese en bok.»)
- negasjonen plasseres etter finitt verb («Jeg leser ikke en bok.» «Jeg har ikke lest en bok.»)
- spørsmål har inversjon mellom subjekt og verbal («Leser du en bok?» «Hva leser du nå?»)

På A1 forventer vi svært begrenset kjennskap til grammatikk. Kandidaten bruker stort sett enkle strukturer som er innøvd («Jeg heter Sara», «Jeg er 23 år gammel», «Hvordan går det?»). Selv i enkle strukturer vil det være feil.

På A2 forventer vi at kandidaten kan bruke noen grunnleggende grammatiske strukturer, men det vil fortsatt være feil, også elementære. Vi forventer at kandidater på A2-nivå uttrykker seg enkelt, men at de har eksempler på bøyning av verb og substantiver.

På B1 forventer vi at kandidatene har et forholdsvis godt grep om grunnleggende grammatiske strukturer. Det betyr ikke at grammatikken er feilfri, men at kandidaten har forholdsvis god kontroll over de vanligste bøyingsmønstrene og setningstypene. Kandidaten behersker mye av det grunnleggende formverket, og det vil også være en del eksempler på vellykket bruk av utbygde fraser og leddsetninger.

På B2 forventer vi at kandidatene har et godt grep om grunnleggende grammatiske strukturer. Feil vil fortsatt forekomme, men disse forstyrrer ikke formidlingen. Vi forventer at kandidaten viser god variasjon i setningstyper og jevnt over vellykket bruk av komplekse setninger.